

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 407/2016-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. decembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudcov Milana Lalíka (sudca spravodajca) a Marianny Mochnáčovej prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] [REDAKČIA], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Silvia Predná, s. r. o., Plynárska 7/A, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Silvia Predná, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 356/2012 z 26. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 356/2012 z 26. marca 2014 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 356/2012 z 26. marca 2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 363,80 € (slovom tristošesťdesiattri eur a osemdesiat centov), ktorú je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť jej na účet Advokátskej kancelárie JUDr. Silvia Predná, s. r. o., Plynárska 7/A, Bratislava, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 407/2016-17 z 15. júna 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 356/2012 z 26. marca 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že medzi sťažovateľkou a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“) bola 14. októbra 2008 uzavretá pracovná zmluva (ďalej len „pracovná zmluva“), na základe ktorej žalobkyňa ako zamestnanec od 15. októbra 2008 vykonávala pre sťažovateľku ako zamestnávateľa prácu na pozícii predavačky s miestom výkonu práce – predajňa [REDAKOVANÉ] v nákupnom centre Polus City Center v Bratislave. Sťažovateľka 1. decembra 2009 previedla predajňu Shocker na nového vlastníka, ktorý po jej prevzatí plynule pokračoval v prevádzkovaní predajne. Následne 8. decembra 2009

sťažovateľka ukončila podnikateľskú činnosť vykonávanú na základe živnostenského oprávnenia. Sťažovateľka zaslala žalobkyni okamžité skončenie pracovného pomeru z 10. decembra 2009 podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „okamžité skončenie pracovného pomeru“), ktoré údajne prevzala 16. decembra 2009 matka žalobkyne. Žalobkyňa 12. februára 2010 podala na Okresnom súde Bratislava IV (ďalej aj „okresný súd“) žalobu, ktorou sa domáhala, aby okresný súd určil okamžité skončenie pracovného pomeru za neplatné a sťažovateľku zaviazal naďalej žalobkyňu zamestnávať a zaplatiť jej náhradu mzdy a náhradu trov právneho zastúpenia. Okresný súd rozhodol o žalobe rozsudkom sp. zn. 6 C 51/2010 z 19. júna 2012, ktorým okamžité skončenie pracovného pomeru určil za neplatné s tým, že pracovný pomer žalobkyne u sťažovateľky naďalej trvá, a zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobkyni náhradu mzdy v sume 9 852,69 € a náhradu trov konania. Neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru okresný súd odôvodnil nepreukázaním dôvodov na okamžité skončenie pracovného pomeru podľa Zákonníka práce. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že okamžité skončenie pracovného pomeru určil za neplatné s tým, že od sťažovateľky nemožno spravodlivo požadovať, aby žalobkyňu naďalej zamestnávala, a výrok o náhrade mzdy a náhrade trov konania ako nepreskúmateľný zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd svoj záver o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru založil na neunesení dôkazného bremena sťažovateľky týkajúceho sa existencie dôvodov v zmysle Zákonníka práce na okamžité skončenie pracovného pomeru a tiež na skutočnosti, že okamžité skončenie pracovného pomeru nebolo žalobkyni účinne doručené. Sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 7 Cdo 219/2015 zo 4. novembra 2015 ako neprípustné odmietol.

3. Sťažovateľka namieta porušenie označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorému vyčíta nepreskúmateľnosť, vnútornú rozpornosť a neprijateľné, nepresvedčivé a arbitrárne odôvodnenie. V tejto súvislosti sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti bližšie argumentovala:

„... Odvolací súd vo... výroku Rozsudku... zjavne opomenul určiť, že pracovnoprávny vzťah žalobkyne u sťažovateľky sa skončil a následne opomenul určiť aj okamih (dátum) skončenia pracovnoprávneho vzťahu.

Z odôvodnenia Rozsudku Krajského súdu sa teda možno len domnievať, že pracovnoprávny vzťah žalobkyne u sťažovateľky by sa musel skončiť najneskôr dňa 07.12.2009, keďže sťažovateľka od 08.12.2009 nespĺňala zákonné podmienky na výkon práv a povinností zamestnávateľa.

... Vzhľadom na nejednoznačnosť a neurčitosť, a teda nepreskúmateľnosť Rozsudku Odvolacieho súdu ako aj na to, že problematika času skončenia pracovnoprávneho vzťahu žalobkyne u sťažovateľky ostáva v rovine dohadov došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa ustanovenia čl. 6 Dohovoru...

Odvolací súd, ako aj Prvostupňový súd... na základe zisteného skutkového stavu zhodne a správne konštatovali, že dňom 01.12.2009 sťažovateľka previedla predajňu Shocker ako hospodársku jednotku na nového vlastníka. Táto skutočnosť vyplynula z vykonaného dokazovania a nebola medzi účastníkmi sporná... Napriek tomu Odvolací súd bez akéhokoľvek odôvodnenia, resp. vysvetlenia pri posudzovaní zisteného skutkového stavu neaplikoval ustanovenie § 28 ods. 1 Zákonníka práce, podľa ktorého prevodom predajne [REDAKOVANÉ] automaticky zo zákona došlo k prechodu práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov voči pôvodným zamestnancom sťažovateľky na nového vlastníka predajne [REDAKOVANÉ]

... Po prevedení predajne [REDAKOVANÉ]... na nového vlastníka sa už na právny vzťah medzi sťažovateľkou a žalobkyňou nemôžu aplikovať ustanovenia Zákonníka práce, a teda ani ustanovenia o ukončení pracovného pomeru, neplatnosti ukončenia pracovného pomeru, či právnych následkov z neplatného ukončenia pracovného pomeru, nakoľko sťažovateľka po prevode predajne [REDAKOVANÉ] nebola v právnom postavení zamestnávateľa voči žalobkyňi (ust. § 28 ods. 1 až 4 Zákonníka práce).

Pre úplnosť sťažovateľka uvádza, že Odvolací súd poukázal na to, že nebolo preukázané splnenie informačnej povinnosti sťažovateľky v písomnej forme podľa ustanovenia § 29 Zákonníka práce. Sťažovateľka uvádza, že... nesplnenie predmetnej informačnej povinnosti v písomnej forme nemá žiaden vplyv na prechod práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov..., ku ktorému dochádza priamo zo zákona.

... Odvolací súd založil odôvodnenie neplatnosti Okamžitého skončenia pracovného pomeru výlučne na nepreukázaní existencie dôvodov požadovaných Zákonníkom práce pri takomto mimoriadnom spôsobe skončenia pracovného pomeru a na skutočnosti, že predmetné podanie nebolo účinne doručené žalobkyni. Hoci Odvolací súd konštatoval, že došlo k prevodu predajne [REDACTED], opomenul zohľadniť... to, že sťažovateľka po prevode predajne [REDACTED] prestala byť zamestnávateľom žalovanej a nemala oprávnenie vykonať akýkoľvek úkon smerujúci k ukončeniu pracovného pomeru žalovanej. Bolo teda zo strany Odvolacieho súdu irelevantné zaoberať sa posudzovaním dôvodov pri takomto mimoriadnom spôsobe skončenia pracovného pomeru, resp. doručovaním predmetného oznámenia o okamžitom ukončení pracovného pomeru žalobkyni.

... Na základe... uvedeného má sťažovateľka za to, že... Odvolací súd nerozhodoval podľa relevantných právnych noriem Zákonníka práce..., tzn. ignoroval ustanovenia § 28 Zákonníka práce, resp. ich vykladal v rozpore s ich účelom...

Sťažovateľka ďalej poukazuje na to, že... Okamžité skončenie pracovného pomeru urobené sťažovateľkou bolo absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, podľa ktorého bolo potrebné tento úkon posudzovať, keďže v tom čase... už bol zamestnávateľom žalobkyne nový majiteľ predajne [REDACTED] a nie sťažovateľka. V čase predmetného úkonu... už sťažovateľka nebola zamestnávateľom žalobkyne a nevzťahovali sa na ňu ustanovenia Zákonníka práce ako na zamestnávateľa, ale vzťah medzi sťažovateľkou a žalobkyňou sa riadil výlučne len ustanoveniami Občianskeho zákonníka, podľa ktorého bolo potrebné posudzovať aj sporné Okamžité ukončenie pracovného pomeru.

... absolútnu neplatnosť právneho úkonu by mal súd skúmať vždy aj bez návrhu účastníka, ale napriek tomu sa Odvolací súd ani len nezaoberal touto obrannou argumentáciou sťažovateľky..., ani sa k nej bližšie nevyjadril.

Bez povšimnutia Odvolacieho súdu ostala aj obranná argumentácia sťažovateľky v odvolacom konaní o nedostatku jej pasívnej vecnej legitímácie v predmetnom konaní, keďže konanie na Prvostupňovom súde sa začalo až dňa 12.02.2010, ale už dňa 01.12.2009 došlo k prevodu predajne [REDACTED] a tým aj prechodu práv a povinností... z pracovnoprávneho vzťahu žalobkyne, o čom žalobkyňa vedela. Navyše sťažovateľka už v čase doručovania Okamžitého skončenia pracovného pomeru nebola zamestnávateľkou

žalobkyne. Odvolací súd sa ale ani s touto obrannou argumentáciou sťažovateľky žiadnym spôsobom nevyporiadal, a to aj napriek tomu, že táto podmienka konania je elementárna a súd má jej splnenie skúmať ex offio od začiatku konania a musí byť splnená počas celého konania...

Pre úplnosť sťažovateľka dodáva, že aj keby bolo Okamžité skončenie pracovného pomeru urobené sťažovateľkou pred prevodom predajne [REDAKOVANÉ]..., sťažovateľka by nemala v predmetnom konaní pasívnu vecnú legitimitáciu (táto patrí novému vlastníkovi predajne).

... Na základe... uvedeného má sťažovateľka za to, že... došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na spravodlivý proces..., keď sa Odvolací súd žiadnym spôsobom nevyjadril k vyššie uvedenej obrannej argumentácii v odvolacom konaní, ktorá mala podstatný a rozhodujúci význam na posúdenie predmetnej veci.

... napriek tomu, že sťažovateľka v odvolacom konaní poukázala na ustálenú judikatúru Súdneho dvora, ako aj právnu teóriu týkajúcu sa prevodu podniku - predajne [REDAKOVANÉ] a jeho účinkov na existujúce pracovnoprávne vzťahy, Odvolací súd sa s ňou žiadnym spôsobom nevyporiadal.

... Vzhľadom na... vnútornú rozpornosť odôvodnenia Rozsudku Odvolacieho súdu nie je možné jednoznačne zistiť či Odvolací súd len zopakoval dokazovanie, ktoré bolo vykonané pred Prvostupňovým súdom alebo dokazovanie aj doplnil a prípadne o aké dôkazy, a teda uvedený Rozsudok Odvolacieho súdu je z tohto pohľadu nepreskúmateľný.

Sťažovateľka vidí vnútornú rozpornosť odôvodnenia Rozsudku Odvolacieho súdu tiež v tom, že Odvolací súd na jednej strane konštatoval, že ani nebolo čo dokazovať... a na druhej strane na tom istom mieste konštatuje neunesenie dôkazného bremena sťažovateľky...

Odvolací súd bez bližšieho vysvetlenia považoval akékoľvek ďalšie dokazovanie za nadbytočné a nehospodárne, ale napriek tomu konštatoval neunesenie dôkazného bremena sťažovateľky, čo je... v rozpore s logikou.“

4. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom rozhodol o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 356/2012 z 26. marca 2014, aby napadnutý rozsudok zrušil

a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľke úhradu trov právneho zastúpenia.

5. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: krajský súd zastúpený jeho predsedom listom sp. zn. Spr 3396/16 z 1. augusta 2016 a k vhodnosti ústneho pojednávania aj právna zástupkyňa sťažovateľky listom z 1. augusta 2016.

5. 1 Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti nadväzujúcom na vyjadrenie predsedníčky senátu 2 Co k veci najmä uviedol:

„Odporkyňa (žalovaná) sa sťažnosťou podanou na Ústavnom súde Slovenskej republiky dňa 22.02.2016 domáha vyslovenia, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Co/356/2012 zo dňa 26.03.2014, porušené bolo, keď je nepreskúmateľný, vnútorne rozporný, neprijateľný, nepresvedčivý a arbitrárny. V podstate namietala rovnakými dôvodmi ako v dovolacom konaní.

JUDr. Mária Hajdínová... uviedla, že rozsudok odvolacieho súdu má všetky náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 157 O. s. p. (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Rozsudok nie je nepreskúmateľný, vnútorne rozporný, neprijateľný, nepresvedčivý, arbitrárny. V podrobnostiach sa predsedníčka senátu 2Co pridrižiava dôvodov, podrobne uvedených, ktorými odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie. Výrok rozsudku je jasný, presný, vykonateľný, v nadväznosti na Zákoník práce v znení účinnom v rozhodnom čase.

Pre úplnosť menovaná predsedníčka senátu totiž uviedla ešte nasledovné. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej otázky rozhodnutia; avšak len tej, ktorá je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca, nevyhnutná. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú

odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania [napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike zo dňa 25.09.2012 (sťažnosť č. 59102/08), Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 361/2010-34 zo dňa 14.09.2011, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 M Cdo 8/2008 zo dňa 17.06.2009].

Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ako uvádzal aj dovolací súd, do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/2004), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/2004). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/1997), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003).

V závere svojho vyjadrenia predsedníčka senátu 2Co konštatovala, že daný rozsudok odvolacieho súdu spĺňa požiadavky v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky, s ktorým vyjadrením sa v celom rozsahu stotožňujem.“

Predseda krajského súdu zároveň oznámil, že netrvá na ústnom prerokovaní veci pred ústavným súdom.

5. 2 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom vyjadrení k vhodnosti ústneho pojednávania uviedla, že súhlasí s jeho upustením.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia označených práv.

II.

7. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

10. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

11. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

12. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

13. Sťažovateľka vidí porušenie označených práv krajským súdom v nedostatočnom odôvodnení, nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Podľa sťažovateľky krajský súd sa nevysporiadal s jej zásadnou námietkou o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie v spore, neaplikoval na jej prípad relevantné právne normy Zákonníka práce, resp. ich nesprávne vyložil.

14. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku predovšetkým uviedol:

„Návrhom podaným na súde prvého stupňa dňa 12.2.2010, po jeho zmene podaním zo dňa 24.6.2011, sa navrhovateľka domáha vyslovenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru s tým, že pracovný pomer naďalej trvá. Žiadala tiež náhradu mzdy v súvislosti s neplatným rozviazaním pracovného pomeru... od 18.2.2010 do času, keď jej odporkyňa umožní pokračovať v práci; žiadala tiež náhradu trov konania...

Na pojednávaní pred odvolacím súdom odporkyňa zdôraznila, že od 1.12.2009 došlo k prechodu a prevodu hospodárskej jednotky na iný subjekt, a teda akékoľvek následné právne úkony už nemali byť urobené, odvtedy nebola oprávnená robiť úkon ako zamestnávateľ voči zamestnancovi. Z toho dôvodu jej vo veci nesvedčí pasívna vecná legitimácia. Mala malú prevádzku, len tri zamestnankyne. Skutočnosť, že ju preberá iný subjekt od 1.12.2009 navrhovateľka poznala, osobne túto skutočnosť prerokovala so svojimi zamestnancami. Nedostatok prerokovania v písomnej podobe nespôsobuje jej neplatnosť; navrhovateľka sa krátko na to zamestnala...

Po zopakovaní dokazovania pred súdom prvého stupňa a po doplnení dokazovania odvolacím súdom odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa dospel k tomu právnomu záveru, že okamžité skončenie pracovného pomeru s navrhovateľkou zo strany odporkyne je neplatné. Odporkyňa nad akúkoľvek pochybnosť nepreukázala dôvod okamžitého skončenia pracovného pomeru vyplývajúceho z ustanovenia § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, a síce že navrhovateľka jej z pokladne zobrala 50,- €. Ani len netvrdila, kedy sa tak stalo, či sa táto skutočnosť odzrkadlila vo výkaze, či navrhovateľka v daný deň pracovala pri pokladni, ak nie, či mala k nej prístup, či jej skutočne po ukončení práce v daný deň pokladničná hotovosť chýbala; ako sama odporkyňa vykonávala a v daný deň vykonala kontrolu v prevádzke, kto tržbu zrátal a komu odovzdal v daný deň. Z tohto dôvodu preto hoci by aj odporkyňa navrhla vykonať dôkaz svedeckou výpoveďou bývalej zamestnankyne, akékoľvek ďalšie dokazovanie by bolo nadbytočné, nehospodárne; vzhľadom na vyššie uvedené inak povedané, nebolo čo dokazovať. Ďalším dôvodom, pre ktorý je okamžité skončenie pracovného pomeru neplatné, je ten, že nebolo účinne doručené navrhovateľke (§ 38 ods. 1, 5 Zákonníka práce). Samo tvrdenie odporkyne v odvolacom konaní v tom, že po 1.12.2009 akýkoľvek jej úkon vo vzťahu zamestnávateľ - zamestnanec je neplatný, len podčiarkuje neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru, ktoré dala v postavení zamestnávateľ navrhovateľke ako zamestnankyni podaním zo dňa 10.12.2009. Nebolo sporné to, že prevádzku (predajňu) odporkyne prevzal iný subjekt, že zamestnanci mali možnosť v práci pokračovať u nadobúdateľa predajne. Nebolo preukázané, ani sama odporkyňa netvrdila, že odporkyňa prechod práv a povinností z pracovnoprávneho vzťahu v tejto súvislosti oznámila svojim zamestnancom v lehote a spôsobom uvedeným v ustanovení § 29 Zákonníka práce, žeby navrhovateľka s takouto zmenou nesúhlasila. Totiž

v prípade, žeby sa prevodom predajne na iný subjekt zmenili pracovné podmienky dohodnuté v pracovnej zmluve a zamestnanec nesúhlasil so zmenou pracovných podmienok, zo zákona mal pracovný pomer zamestnávateľ s takýmto zamestnancom skončiť z dôvodov uvedených v ustanovení § 63 ods. 1 písm. b/ (zamestnanec zostal nadbytočný) alebo dohodou z tých istých dôvodov, čo sa však v prejednávanej veci nestalo (§ 27 až § 29a Zákonníka práce v znení účinnom v rozhodnom čase /do 28.2.2010/). V tejto časti preto nebolo možné prisvedčiť dôvodom odporkyne.

V ďalšom však treba prisvedčiť odvolateľke. Nemožno od nej spravodlivo očakávať, aby navrhovateľku ďalej zamestnávala. Totiž od 8.12.2009 postráda akékoľvek oprávnenie vykonávať podnikateľskú činnosť; odvtedy nemá zákonné podmienky pre plnenie, výkon, práv a povinností zamestnávateľa.

Odvolaací súd sledujúc cieľ, aby výroky rozsudku boli jasné, presné, vykonateľné, zvolil spôsob rozhodnutia tak, že celý v poradí prvý výrok rozsudku súdu prvého stupňa zmenil (§ 220 O. s. p.) a opätovne určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru s navrhovateľkou podaním odporkyne zo dňa 10.12.2009 podľa § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce je neplatné; s tou zmenou, že od odporkyne ako zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať, aby navrhovateľku ako zamestnanca naďalej zamestnávala, a teda pracovný pomer medzi účastníkmi sa skončil (§ 79 ods. 1 Zákonníka práce).“

15. Podľa § 68 ods. 1 Zákonníka práce zamestnávateľ môže okamžite skončiť pracovný pomer výnimočne, a to iba vtedy, ak zamestnanec

- a) bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin,
- b) porušil závažne pracovnú disciplínu.

Podľa § 70 Zákonníka práce okamžité skončenie pracovného pomeru musí zamestnávateľ aj zamestnanec urobiť písomne, musia v ňom skutkovo vymedziť jeho dôvod tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom, a musia ho v ustanovenej lehote doručiť druhému účastníkovi, inak je neplatné. Uvedený dôvod sa nesmie dodatočne meniť.

Podľa § 77 Zákonníka práce neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým skončením, skončením v skúšobnej dobe alebo dohodou môže zamestnanec, ako

aj zamestnávateľ uplatniť na súde najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť.

16. V prípade neplatnosti skončenia pracovného pomeru ide o relatívnu neplatnosť právneho úkonu, ktorej sa môže dovolávať len ten z účastníkov, ktorý je dôvodom neplatnosti postihnutý. Ide o výnimku zo zásady absolútnej neplatnosti právnych úkonov, z ktorej vychádza Zákonník práce.

17. V konaní začatom na základe žaloby zamestnanca alebo zamestnávateľa podľa § 77 Zákonníka práce je pasívne vecne legitimovaný druhý účastník pracovného pomeru, ktorého neplatnosť je predmetom sporu. Žaloba zamestnanca (zamestnávateľa) o určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru preto môže byť úspešná len vtedy, ak smeruje proti zamestnávateľovi (zamestnancovi), ktorý rozviazal pracovný pomer existujúci medzi účastníkmi. Neplatnosť rozviazania pracovného pomeru, ktoré urobil niekto iný, než účastník pracovnoprávneho vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom, nemôže byť predmetom sporu podľa § 77 Zákonníka práce. Ak rozviazal pracovný pomer medzi zamestnancom a zamestnávateľom niekto, kto nebol účastníkom tohto právneho vzťahu, môže sa zamestnanec (zamestnávateľ) žalobou podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku domáhať určenia, že toto rozviazanie pracovného pomeru je neplatné, ak má na takomto určení naliehavý právny záujem (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21 Cdo 487/99 z 30. 6. 1999).

18. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že sťažovateľka v posudzovanom konaní pred odvolacím súdom namietala nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie v spore tvrdiac, že s účinnosťou od 1. decembra 2009 došlo k prechodu práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov v dôsledku prevodu hospodárskej jednotky na iný subjekt podľa § 28 Zákonníka práce, a teda akékoľvek právne úkony v postavení zamestnávateľa vo vzťahu k žalobkyni už následne nemohla urobiť. Krajský súd sa s uvedenou námietkou, ktorá mala pre rozhodnutie zásadný význam, žiadnym spôsobom nevysporiadal, a to aj napriek skutkovému záveru, že prevádzku (predajňu) sťažovateľky prevzal iný subjekt a že zamestnanci mali možnosť v práci pokračovať u nadobúdateľa predajne (táto otázka nebola

v konaní spornou). Krajský súd rovnako nereflektoval na námietku sťažovateľky, že nedostatok písomnej formy pri splnení povinností zamestnávateľa stanovených v § 29 Zákonníka práce nespôsobuje neplatnosť (neúčinnosť) prechodu práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov, a túto námietku nijako právne neposúdil.

19. Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkazovými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993).

20. Článok 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Nevyžaduje sa teda, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre verdikt rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997).

21. Ústavný súd v kontexte už uvedeného zdôrazňuje, že preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej alebo pasívnej, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 205/2009 z 29. júna 2010), kde zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby.

22. Postup konajúceho súdu, ktorý opomenie vyriešenie kardinálnej otázky, akou je otázka existencie vecnej legitímácie, k zodpovedaniu ktorej je konajúci súd ex offio viazaný, protirečí obsahu základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj obsahu práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 266/2014). Krajský súd bez toho, aby sa vysporiadal s otázkou pasívnej vecnej legitímácie sťažovateľky, rozhodol o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, v dôsledku čoho je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný a zjavne neodôvodnený.

23. Ústavný súd tak na základe uvedených skutočností dospel k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

III.

24. V nadväznosti na zistenie porušenia práv sťažovateľky a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy (a jemu zodpovedajúcemu § 56 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde) zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a opätovné rozhodnutie (bod 2 výroku nálezu). V ďalšom konaní bude krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

25. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré si uplatnila z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátkou, a s poukazom na výsledok konania podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde uložil krajskému súdu povinnosť uhradiť sťažovateľke trovy konania v ňou uplatnenej sume 363,80 € (odmena za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2016) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Trovy konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet advokátskej kancelárie podľa bodu 3 výroku nálezu.

26. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2017

